

BỔ TÚC KIẾN THỨC SAU ĐẠI HỌC:

CẬP NHẬT KHUYẾN CÁO ASGE 2014: VAI TRÒ NỘI SOI TRONG ĐIỀU TRỊ XUẤT HUYẾT TỪ TĨNH MẠCH TRƯỞNG

ASGE GUIDELINE 2014: THE ROLE OF ENDOSCOPY IN THE MANAGEMENT OF VARICEAL BLEEDING

Lê Minh Tân

Trường Đại học Y Dược Huế

Xuất huyết từ tĩnh mạch trướng là biến chứng thường gặp và nguy hiểm của bệnh lý xơ gan. Dù đã có nhiều tiến bộ và nỗ lực trong điều trị: sử dụng thuốc co mạch, nội soi can thiệp, kháng sinh dự phòng, song tỉ lệ tử vong vẫn còn cao khoảng 20% ở tuần thứ 6 [1]. Với mục tiêu giảm tỉ lệ tử vong, Hiệp hội Nội soi tiêu hóa Mỹ (ASGE) đã đưa ra khuyến cáo hỗ trợ thực hành lâm sàng trong theo dõi, dự phòng và điều trị xuất huyết từ tĩnh mạch trướng thực quản và tĩnh mạch trướng dạ dày. Nội dung khuyến cáo được tóm tắt như sau:

- Về theo dõi tĩnh mạch trướng thực quản:

+ Tất cả bệnh nhân chẩn đoán xơ gan nên nội soi để đánh giá tĩnh mạch trướng thực quản và dạ dày (++++).

+ Bệnh nhân xơ gan còn bù ở lần soi đầu tiên: nếu chưa phát hiện tĩnh mạch trướng theo dõi mỗi 2-3 năm, nếu có tĩnh mạch trướng nhỏ (độ I) thì nên theo dõi mỗi 1-2 năm (++++).

+ Nội soi theo dõi hằng năm ở bệnh nhân xơ gan có lạm dụng rượu hoặc xơ gan mất bù không phát hiện tĩnh mạch trướng trong lần nội soi đầu (++++).

+ Nội soi theo dõi hằng năm ở những bệnh nhân tĩnh mạch trướng nhỏ có dấu chấm đỏ (++++).

- Về dự phòng tiên phát xuất huyết từ tĩnh mạch trướng thực quản bằng thắt vòng chun qua nội soi:

+ Thắt vòng chun cho những bệnh nhân có tĩnh mạch trướng thực quản lớn, không dung nạp hoặc

chống chỉ định với thuốc chẹn β không chọn lọc (+++).

+ Chỉ định chẹn β không chọn lọc hoặc thắt vòng chun ở bệnh nhân có tĩnh mạch trướng thực quản lớn có dấu chấm đỏ hoặc xơ gan Child-Pugh B/C (+++).

+ Thắt vòng chun dự phòng tiên phát nên lặp lại mỗi 8 tuần cho đến khi thắt hết tĩnh mạch trướng thực quản (++-).

+ Nội soi theo dõi sau 1 tháng, 3 tháng tính từ thời điểm thắt hết tĩnh mạch trướng và tiếp đó mỗi 6-12 tháng để đánh giá tái phát. Nếu tĩnh mạch trướng tái phát, thắt vòng chun lại. (++-).

- Về điều trị xuất huyết từ tĩnh mạch trướng thực quản:

+ Chỉ định kháng sinh dự phòng trong 7 ngày ở bệnh nhân xơ gan (++++).

+ Chỉ định Octreotide khi nghi ngờ xuất huyết từ tĩnh mạch trướng và duy trì 3-5 ngày sau khi nội soi chứng minh có xuất huyết từ tĩnh mạch trướng (+++).

+ Nội soi cấp cứu (trong 12h kể từ khi vào viện) ở bệnh nhân nghi ngờ xuất huyết từ tĩnh mạch trướng (+++).

+ Đặt nội khí quản dự phòng sặc khi nội soi can thiệp cấp cứu đặc biệt đối với bệnh nhân có bệnh lý não gan (+-).

+ Chỉ định thắt vòng chun ở bệnh nhân có xuất huyết từ tĩnh mạch trướng thực quản hoặc tĩnh mạch trướng có dấu chấm đỏ (+++).

+ Tiêm xơ thay cho thắt vòng chun trong trường hợp thắt khó (+++).

- Địa chỉ liên hệ: Lê Minh Tân, email: minhtan1091978@gmail.com

DOI: 10.34071/jmp.2014.6.14

- Ngày nhận bài: 6/10/2014 * Ngày đồng ý đăng: 20/12/2014 * Ngày xuất bản: 10/1/2015